

UNIVERZITET U TUZLI
Filozofski fakultet
Studijski odsjek: Pedagogija

STUDIJSKI PROGRAM
drugog ciklusa studija Pedagogija
s primjenom od akademske 2023./24. godine

dr. Tihomila Markovića 1, 75 000 Tuzla,
Tel.: 00387 (0)35 306 330, 306 331, Fax.: 306 332,
<http://www.ff.untz.ba>
studentska služba: 035/306-365

1. OPĆI DIO

1.1. Naziv i nosilac studijskog programa

Naziv studijskog programa: **Pedagogija**

Nosilac studijskog programa: **Univerzitet u Tuzli, Filozofski fakultet**

1.2. Način izvođenja nastave i nivo studijskog programa

Studij je organiziran kao redovni studij. Nastava se izvodi kombinacijom redovnog studija i učenja na daljinu. Drugi ciklus studija traje jednu (1) godinu (2 semestra) i vrednuje se sa 60 ECTS bodova. Studijska godina se organizira u dva semestra (zimski i ljetni), od kojih svaki ima 15 nastavnih sedmica.

1.3. Akademski i stručni naziv koji se stiče završetkom studijskog programa

Završetkom studija II ciklusa student stiče akademsko zvanje **magistar pedagogije**, a u skladu sa Pravilnikom o akademskim i stručnim zvanjima i načinu njihovog korištenja koji donosi Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Tuzlanskog Kantona.

1.4. Jezik na kojem se izvodi studijski program

Nastava na studijskom programu II ciklusa studija Pedagogija izvodi se na službenim jezicima u Bosni i Hercegovini.

1.5. Procedure i uslovi upisa na studijski program

Pravo upisa na studijski program II ciklusa imaju sva lica koja su završila odgovarajući dodiplomski studij/studij I ciklusa u trajanju od četiri godine (sa ostvarenih 240 ECTS bodova). Odgovarajući dodiplomski studij je dodiplomski studij pedagogije kao i studij pedagogije- psihologije.

Klasifikacija i izbor kandidata za upis vrši se na osnovu kriterija u skladu sa procedurama koje utvrđuje Senat Univerziteta u Tuzli.

Broj kandidata za izvođenje nastave definirat će se u skladu sa Standardima i normativima visokog obrazovanja Tuzlanskog kantona.

1.6. Popis predmeta sa brojem sati nastave i brojem ECTS bodova

Nastavni plan studijskog programa II ciklusa Pedagogija sadrži obavezne predmete i završni magistarski rad.

NASTAVNI PLAN II CIKLUSA STUDIJA PEDAGOGIJA

	PRVA (I) GODINA	I semestar				II semestar				
		Zimski semestar				Ljetni semestar				
	PREDMET	P	A	L	ECTS	P	A	L	drugi oblici nastave	ECTS
1.	Vrednovanje pedagoškog rada u školi	3	1	0	5					
2.	Savremena pedagoška misao	2	1	0	5					
3.	Interdisciplinarno obrazovanje nastavnika	2	1	0	5					
4.	Savremeni pristupi pedagoškim istraživanjima	3	0	1	5					
5.	Savremeni problemi odgoja u porodici	2	1	0	5					
6.	Savremene didaktičke teorije	2	1	0	5					
7.	Završni magistraski rad*								20	30
	Ukupno obaveznih*	14	5	1		30				30
	Ukupno sati/ECTS	20							20	

*Previđeni fond sati na Završnom master radu odnosi se na individualne kontakt sate kandidata sa mentorom i nastavnicima na pripremi i izradi završnog rada

***SILABUSI PREDMETA DATI SU U PRILOGU**

Način organizacije nastave i obavljanja ispita reguliran je odgovarajućim aktima i propisima Univerziteta u Tuzli koji se odnose na ovu oblast.

1.7. Opis programa

U toku studija polaznici pohađaju nastavu i polažu ispite na šest kolegija:

1. Vrednovanje pedagoškog rada u školi
2. Savremena pedagoška misao
3. Interdisciplinarno obrazovanje nastavnika
4. Savremeni pristupi pedagoškim istraživanjima
5. Savremeni problemi odgoja u porodici
6. Savremene didaktičke teorije

Naziv predmeta	ECTS	
Vrednovanje pedagoškog rada u školi	5	
Ukupan broj sati u semestru:		
Semestar: 1	Predavanja: 45	Vježbe (A+L): 15
Cilj kolegija:		
<ul style="list-style-type: none"> - sticanje teorijskih i metodoloških saznanja o mjerjenjima pedagoškog rada u školi - razumijeti aspekte vrednovanja pedagoškog rada škole kao odgojno - obrazovne ustanove - uočiti i razumjeti kriterije za vrednovanje kvalitete odgojno - obrazovnog rada u školi - razumjeti metodologiju i teorijske koncepcije za provođenje postupka pedagoškog vrednovanja škole - osposobiti studenata za mjerjenje ukupnog pedagoškog putem deskriptivnih i kvantitativnih metoda evaluacije - osposobiti studenta za provođenje postupka vrednovanja pedagoškog rada škole - osposobiti studenta za provođenje postupka samoevaluacije pedagoškog rada škole - steći pedagoške kompetencije za analizu kvalitete pedagoškog rada u školi - osposobiti studenta da se koristi instrumentarijima za vrednovanje pedagoškog rada u školi - dati smjernice za inoviranje i unaprjeđenje pedagoškog rada u školi 		
Sadržaj / struktura predmeta:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pojam i vrste evaluacije i vrednovanja, školska dokimologija i kvaliteta pedagoškog rada škole. 2. Kvalitetna škola po W. Glasseru i kriteriji za evaluaciju kvalitete. 3. Kompetencije nastavnika, stručnih saradnika i direktora u kvaliteti pedagoškog rada škole. 4. Nivoi planiranja i programiranja u radu škole (direktor, pedagog, sekretar, bibliotekar, razrednik, nastavnik, vijeća roditelja i učenika). 5. Pedagoško vođenje, stilovi i tipovi upravljanja školom kao institucijom i odgojno - obrazovnim procesom. 6. Institucionalno vrednovanje pedagoškog rada škole (Pedagoški zavod, ministarstva i agencije). 7. Metodologija izrade GPRSŠ, zakonodavstvo i pravilnici, pedagoški standardi, NPP-a osnovnog i srednjeg obrazovanja 8. Instrumenti za vrednovanje i samovrednovanje pedag. i didak.-metod. elemenata u nastavnom i ped. radu škole. 9. Evaluacija i vrednovanje kvalitete nastavnog časa. 10. Školsko postignuće, proces ocjenjivanja, funkcija i kriteriji ocjenjivanja u odgoju i obrazovanju. 11. Inoviranje nastave kao kriteriji kvalitete u vrednovanju pedagoškog rada škole. 12. Vođenje pedagoške dokumentacije i rad razrednika. 13. Pedagoško usavršavanje i stručno napredovanje nastavnika i stručnih saradnika. 14. Međunarodni standardi, iskustva i izvještaji u vrednovanju pedagoškog rada škole. 15. Uključenost škole u istraživačke projekte i međunarodne programe, saradnja sa lokalnom zajednicom i NVO. 		

Literatura:

- Omerović, M. (2014). Vrednovanje pedagoškog rada u školi - susret sa metodičkom praksom. Tuzla
- Omerović, M. (2016). Metodika nastavnog rada - pedagoška moć odlučivanja. Tuzla
- Omerović, M. (2009). Rad razrednika. Tuzla
- Slatina, M. (1998) Nastavni metod. Sarajevo.
- Vilotijević, M. i Vilotijević, N. (2008). Inovacije u nastavi. Vranje
- Grgin, T. (1986). Školska dokimologija. Bjelovar
- Glasser, W. (1994). Kvalitetna škola. Zagreb

Naziv predmeta	ECTS	
Savremena pedagoška misao	5	
Ukupan broj sati u semestru:		
Semestar: 1	Predavanja: 30	Vježbe (A+L): 15
Cilj kolegija:		
Savremena pedagoška misao kao kolegij ima cilj osposobljavanje studenata II ciklusa studija za razumijevanje i kritičku analizu savremenih teorijsko-metodologičkih pravaca unutar pedagogijske naučne misli, kao i upoznavanje studenata sa najvažnijim paradigmama razvoja i promjena na polju savremene znanosti o odgoju.		
Sadržaj / struktura predmeta:		
Kratak osvrt na najvažnije tokove razvoja znanosti o odgoju u kontekstu razumijevanje njene savremene krize.		
Savremena recepcija znanosti o odgoju kao normativne discipline		
Savremena recepcija znanosti o odgoju kao empirijske discipline.		
Savremena recepcija znanosti o odgoju kao hermeneutičke discipline.		
Savremena recepcija znanosti o odgoju u kontekstu simboličkog interakcionizma.		
Savremena recepcija znanosti o odgoju u kontekstu etnometodologije		
Savremena recepcija pedagogije u kontekstu teorije sistema.		
Postmoderna, posthumanizam, transhumanizam i znanost o odgoju.		
Nauk i/ili nauka o odgoju između idealističkog rasudjivanja i pozitivističkog scientizma (fenomenološka i pozitivistička perspektiva).		
Propitivanje naučnog i akademskog statusa savremene pedagogije: (ne)mogućnost znanosti o odgoju kao prepostavka onog pedagogijskog.		
Savremeni izazovi znanosti o odgoju i restrukturiranje obrazovnih sistema u savremenom svijetu.		
Mogući pravci daljnog razvoja pedagogijske misli.		
Literatura:		
Nida-Rümelin, J. (2020) Filozofija humanog obrazovanja, Zagreb: Školska knjiga		
Paul Ließmann, K. (2019) Obrazovanje kao izazov, Zagreb: Školska knjiga		
Tufekčić, A. (2019) On Upbringing and Education: Pedagogical Essays and Insights, Sarajevo: CNS		
Henting, H. (2008) Što je obrazovanje: esej, Zagreb: Educa		
Marinković, J. (2008) Učiteljstvo kao poziv, Zagreb: Kruzak		
Henting, H. (2007) Kakav odgoj želimo? O odgoju za 21. stoljeće, Zagreb: Educa		
Bilić, V., Buljan-Flander, G., Hrpka, H. (2012). Nasilje nad djecom i među djecom. Jastrebarsko: Naklada Slap		
Popadić, D. (2009). Nasilje u školama. Beograd: Institut za psihologiju.		

Naziv predmeta	ECTS
Interdisciplinarno obrazovanje nastavnika	5
Ukupan broj sati u semestru:	

Semestar: 1	Predavanja: 30	Vježbe (A+L): 15
Cilj kolegija:		
Upoznavanje studenata sa najznačajnijim determinantama fenomena interdisciplinarni odgoj nastavnika i interdisciplinarno obrazovanje nastavnika, te upoznavanje studenata sa najvažnijim historijsko-filosofskim pokazateljima razvoja fenomena interdisciplinarni pogled na obrazovanje i nauke o odgoju i obrazovanju.		
Osposobljavanje prepoznavanja i primjene iterdisciplinarnog pristupa odgoja i obrazovanja nastavnika, te korelativnog posmatranja i pristupa obrazovanju		
Sadržaj / struktura predmeta:		
Uvođenje u sadržaj kolegija. Interdisciplinarnost kao znanstvena disciplina Predmet proučavanja interdisciplinarnog odgoja nastavnika Izbori i napredovanje istraživača obrazovanja u znanstvena zvanja Kultura i odgoj – kulturni »prostor« odgajanja interdisciplinarnog nastavnika Interdisciplinarno obrazovanje Teorija interdisciplinarno obrazovanja nastavnika Optimalno učenje/poučavanje interdisciplinarnog nastavnika Pedagogija igre i slobodnog vremena u interdisciplinom obrazovanju Multikulturalna društva i interdisciplini odgoj Odgajatelj – profesija i ljudska dužnost Odgoj/obrazovanje i društvo Osnovne odrednice majčinskog odgojnog sistema u interdisciplinarnoj pedagogiji Profesionalizacija odgajateljskog/prosvjetnog poziva u interdisciplinarnoj pedagogiji Savremeni zahtjevi pedagoške interdisciplinarnosti Kreativni interdisciplinarni odgoj i postmoderna		
Literatura:		
Suzić, N. (2005). Pedagogija za XXI vijek, Banja Luka: TT-Centar. Suzić, N. (2003). Osobine nastavnika i odnos učenika prema nastavi – treće izdanje. Banja Luka: TT-centar. Suzić, N. (2000b). Kako motivisati nastavnike. Pedagogija 3-4. 382-391 Ante Vukasović, Interdisciplinarni pristup humanizaciji odnosa među spolovima, Zagreb, 1981.		
Naziv predmeta		ECTS
Savremeni pristupi pedagoškim istraživanjima		5
Ukupan broj sati u semestru:		
Semestar: 1	Predavanja: 45	Vježbe (A+L): 15
Cilj kolegija:		
Osposobiti studente za razumijevanje problematike složenijih odgojno-obrazovnih istraživanja i primjenu naučno-istraživačkih metoda u istraživanju fenomena odgoja i obrazovanja. Usavršiti kod studenata sposobnosti koje se odnose na stručna i naučna istraživanja u području odgoja i obrazovanja, te razviti sposobnosti potrebne za izradu završnog magistarskog rada.		
Sadržaj / struktura predmeta:		
Uloga teorije i empirijskih mjerena. Stilovi istraživanja u obrazovanju Anketna istraživanja Korelacijska istraživanja Istraživanja ex post facto Eksperimenti i kvaziekspimenti Provođenje istraživanja odgoja i obrazovanja. Izbor i izrada tehnika i instrumenata za prikupljanje podataka		

Sređivanje i analiza podataka, interpretacija rezultata
Pisanje izvještaja o istraživanju i primjena rezultata istraživanja.

Literatura:

- Cohen, L., Manion, L. i Morrison, K. (2007). *Metode istraživanja u obrazovanju*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Milas, G. (2009). *Istraživačke metode u psihologiji i drugim društvenim znanostima*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Fajgelj, S. (2014). *Metode istraživanja ponašanja*. Beograd: Centar za primjenjenu psihologiju.
- AERA, APA, NCME (2006). *Standardi za pedagoško i psihološko istraživanje*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
- Johnson, R. B. i Christensen, L. B. (2019). *Educational Research: Quantitative, Qualitative and Mixed Approaches*. Thousan Oaks: SAGE Publications.
- Scates, D. i Good, C. (1967). *Metode istraživanja u pedagogiji, psihologiji i sociologiji*. Rijeka: Otokar Krešovani.

Naziv predmeta	ECTS
Savremeni problemi odgoja u porodici	5
Ukupan broj sati u semestru:	
Semestar: 1	Predavanja: 30
	Vježbe (A+L): 15

Cilj kolegija:

Upoznati studente sa različitim teorijskim pristupima savremenim problemima odgoja u porodici, kao i sa promjenama sa kojima se suočava savremena porodica, a koje usložnjavaju njezinu odgojnju ulogu. Uvesti studente u osnove metodologije istraživanja savremenih problema odgoja u porodici sa akcentom na sistemski pristup u razumijevanju porodice, te podsticati promišljanje o determiniranosti porodičnog odgoja uvjetima u širem društvenom okruženju i u skladu s tim razvijati kompetencije za rad na jačanju pedagoške kulture roditelja. Također, cilj je upoznati studente sa specifičnostima porodičnog odgoja u različitim kulturnim kontekstima.

Sadržaj / struktura predmeta:

- Uvođenje u sadržaj kolegija
- Savremeno transformiranje porodice i izazovi odgoja u tom kontekstu
- Implikacije društvenih promjena na odgoj u uslovima porodičnog života i rada
- Specifičnosti metodologije istraživanja problema odgoja u savremenoj porodici
- Trendovi promjena porodične kulture – socijalni pritisak
- Savremeni problemi odgoja u porodici kroz prizmu ekološke sistemske teorije
- Kultura porodične strukture
- Kultura roditeljstva
- Porodica kao vrijednosni prostor
- Odgojna funkcionalnost/disfunkcionalnost porodičnog sistema
- Kulturalni modeli porodične organizacije
- Kulturalna raznolikost porodičnog odgajanja
- Ishodi kulturne raznolikosti porodičnog odgajanja
- Partnerstvo porodice i odgojno-obrazovnih institucija
- Savjetodavno-pedagoški rad sa porodicom

Literatura:

- Alić, A. (2012). Struktura i dinamika obiteljske kulture. Sarajevo: Dobra knjiga, Centar za napredne studije
- Alić, A. (2018). Kulturalni modeli odgajanja-uvod u antropologiju porodice. Sarajevo: Pefrecta
- Ljubetić , M. (2014). Od suradnje do partnerstva- obitelji, odgojno-obrazovne ustanove i zajednice“. Zagreb: ELEMENT

Naziv predmeta Savremene didaktičke teorije	ECTS 5
Ukupan broj sati u semestru:	
Semestar: 1	Predavanja: 30
Vježbe (A+L): 15	
Cilj kolegija:	
<ul style="list-style-type: none">- Upoznati studente sa konceptualno-metodološkim pitanjima i različitim pristupima modeliranju nastave i institucionaliziranog učenja.- Kritički analizirati različite pristupe obrazovanju i nastavi.- Osporobiti studente za kritičko promišljanje, analizu i vrednovanje didaktičkih teorija.	
Sadržaj / struktura predmeta:	
Teorijski pristupi nastavi i obrazovanju	
Didaktički kompleks (didaktička praksa, didaktička teorija, didaktička metateorija)	
Aktualizacija nastave i potreba njenog teorijskog promišljanja	
Didaktičke teorije i modeli nastave	
Didaktika kao teorija obrazovanja u okviru kritičko-konstruktivne znanosti o odgoju (Wolfgang Klafki)	
Didaktika kao teorija poučavanja (Wolfgang Schulz)	
Didaktika kao kibernetičko-informacijska teorija - Felix von Cube (kritički racionalizam)	
Didaktika kao teorija kurikuluma (Christine Möller)	
Didaktika kao kritička teorija nastavne komunikacije (Rainer Winkel)	
Konstruktivistička didaktika	
Kritika savremenih didaktičkih teorija	
Refleksije teorijskih modela nastave na nastavnu praksu	
Šta je dobra nastava?	
Literatura:	
Gudjons, H. (ur). (1994). Didaktičke teorije. Zagreb: Educa.	
Jensen, E. (2003). Super-nastava. Zagreb: Educa.	
Kiper, H. i Mischke, W. (2008). Uvod u opću didaktiku. Zagreb: Educa.	
Matijević, M. i Radovanović, D. (2011). Nastava usmjerena na učenika. Zagreb: Školske novine.	
Meyer, H. (2005). Što je dobra nastava? Zagreb: Erudita.	
Muratović, L. (2019). Motivacija i učenje u nastavi: mogućnosti podsticanja i unapređenja. Tuzla: Offset.	
Vasilj, M. (2015). Didaktičke teme. Sveučilište u Mostaru.	
Vilotijević, M. (2001). Didaktika 2: Didaktičke teorije i teorije učenja. Sarajevo: BH MOST.	

1.8. Cilj studijskog programa

Temeljni cilj ovog studijskog programa je sticanje istraživačkih i stručnih kompetencija za samostalan rad pedagoga:

1. upoznati studente sa savremenim pedagoškim teorijama
2. osnaživanje kompetencija planiranja, pripreme i provođenja empirijskih istraživanja, te upoznavanje sa kriterijima za kategoriziranje i pisanje naučnih radova

3. upoznati studente sa savremenim tokovima u obrazovanju
4. osposobljavanje studente za provođenje mjerena u pedagogiji
5. osposobljavanje studenata za permanentan stručni razvoj i cjeloživotno učenje

Ciljevi studijskog programa su navedeni u nastavnom programu za svaki predmet.

1.9. Kompetencije i vještine koje se stiču završetkom II ciklusa studija

Drugi ciklus studija Pedagogije studentima nudi dodatno teorijsko i praktično obrazovanje iz područja struke. Studenti će tokom studija biti osposobljeni za viši nivo kritičkog prosuđivanja i analiziranja literature, te samostalno istraživanje u oblasti pedagoške nauke. Studenti će, također, biti osposobljeni za izradu master teze, što podrazumijeva sposobnost za naučni pristup u analizi i prezentiranju tema iz savremenog okruženja

Akademска titula i zvanje **magistra pedagogije** svršenim studentima daje pravo korištenja zaštićenog stručnog zvanja, te pravo na samostalni rad u institucijama odgoja i obrazovanja (škole, predškolske ustanove, pedagoške institucije), centrima za socijalni rad, zdravstvenim ustanovama, ustanovama za zaštitu djece sa teškoćama u razvoju, savjetovalištima za mlade, brak i porodicu, u centrima za liječenje bolesti ovisnosti, disciplinskim centrima, kazneno-popravnim domovima, kazneno-popravnim zavodima, službama za stare, osobe sa invaliditetom i druge specijalne i društvene probleme, u ustanovama i službama zdravstvene djelatnosti (ustanovama za mentalno zdravlje i savjetovalištima i dr), u institucijama državne uprave i lokalne samouprave (ministarstvima obrazovanja, ministarstvima unutrašnjih poslova, naročito u odjelima za odgoj i obrazovanje, maloljetničku delinkvenciju, sudovima, tužilaštвima, nevladinim humanitarnim organizacijama i drugim institucijama u kojima se odvija pedagoška djelatnost.

Specifične kompetencije koje student/ica stiče nakon master studija iz područja Pedagogije:

- da samostalno primjenjuju znanja i vještine u planiranju, kreiranju i realiziraju kompleksnih programskih projekata u odgoju i obrazovanju,

- da samostalno obavljaju supervizijske i menadžerske dužnosti u odgoju i obrazovanju,
- da upravljaju organizacijskim formama u oblasti odgoja i obrazovanja,
- da kreiraju starteške dokumente i upravljaju njihovom izvedbom u području odgoja i obrazovanja
- da samostalno kreiraju i realiziraju istraživanja u oblasti odgoja i obrazovanja,
- da kontinuirano kreiraju i realiziraju sve faze naučnih istraživanja s ciljem saznanja i razumijevanja pedagoških fenomena u sferi odgoja i obrazovanja,
- da daju kvalificirane dijagnoze i prijedloge vezane za unaprjeđenje pedagoške prakse,
- da prate, potiču razvoj, sposobnosti i napredovanje djece i mladih,
- da organiziraju i realiziraju pedagoški rad sa roditeljima
- da učestvuju u procesu edukacije svih pedagoških profila na prvom stupnju 4 obrazovanja
- da obavlja sve druge poslove vezane za odgoj i obrazovanje
- upis na doktorski studij iz oblasti odgoja i obrazovanja.

1.10. Uslovi upisa u slijedeći semestar, te način završetka studija

Student stiče pravo na upis u naredni semestar ukoliko je odslušao nastavu iz prvog semestra. Student koji obnavlja studijsku godinu obavezan je platiti naknadu za obavljanje ispita prilikom svakog ponovnog polaganja završnog ili popravnog ispita iz predmeta u godini koju obnavlja, u visini koju utvrdi Senat.

Student koji obnavlja studijsku godinu, obavezan je prisustvovati realizaciji nastave samo iz nastavnih predmeta iz kojih nije izvršio utvrđene obaveze učešća u nastavi, odnosno nije ostvario pravo na potpis.

Student završne godine studija, koji je ovjerio posljednji semestar, a nije odbranio završni magistarski rad, prelazi u status studenta apsolventa koji traje od prvog dana naredne akademske godine do kraja iste. U tom periodu ima pravo na obavljanje preostalih završnih ispita, u svakom kalendarskom mjesecu.

O izvršavanju obaveza studenata iz svih oblika nastavnog rada vodi se jedinstvena evidencija za svaki nastavni predmet.

Student na kraju studija piše završni magistarski rad te ga javno brani.

1.11. Uslovi prelaska sa drugih studijskih programa u okviru istih ili srodnih oblasti studija

Studentu drugog Univerziteta može se omogućiti prelazak sa **istorodnih** akreditiranih studijskih programa na studijski program Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli pod uslovima i postupku utvrđenim Pravilima studiranja na II ciklusu studija na Univerzitetu u Tuzli.

Pod **istorodnim** studijskim programom smatraju se studij pedagogije i studij pedagogije-psihologije. Student može izvršiti prelazak sa drugog javnog univerziteta pod uslovima i na način utvrđen Pravilima studiranja na II ciklusu studija na Univerzitetu u Tuzli. Studentu Univerziteta se može omogućiti prelazak sa jednog studijskog programa na drugi studijski program pod uslovima i postupku utvrđenim Pravilima studiranja na II ciklusu studija na Univerzitetu u Tuzli.